

Lotte Rahbek Schou,
Lektor Emerita, Pædagogik,
DPU Aarhus Universitet

Anne Marie Haubro Raalskov,
Folkeskolelærer og cand.pæd.pæd.,
Grundskolen (udskolingen),
Virklund Skole

Lars Nørgaard
Adjunkt, Pædagogik,
Læreruddannelsen i Aalborg

Mia Andersen,
Adjunkt, Pædagogik,
Pædagoguddannelsen Viborg,
VIA UC

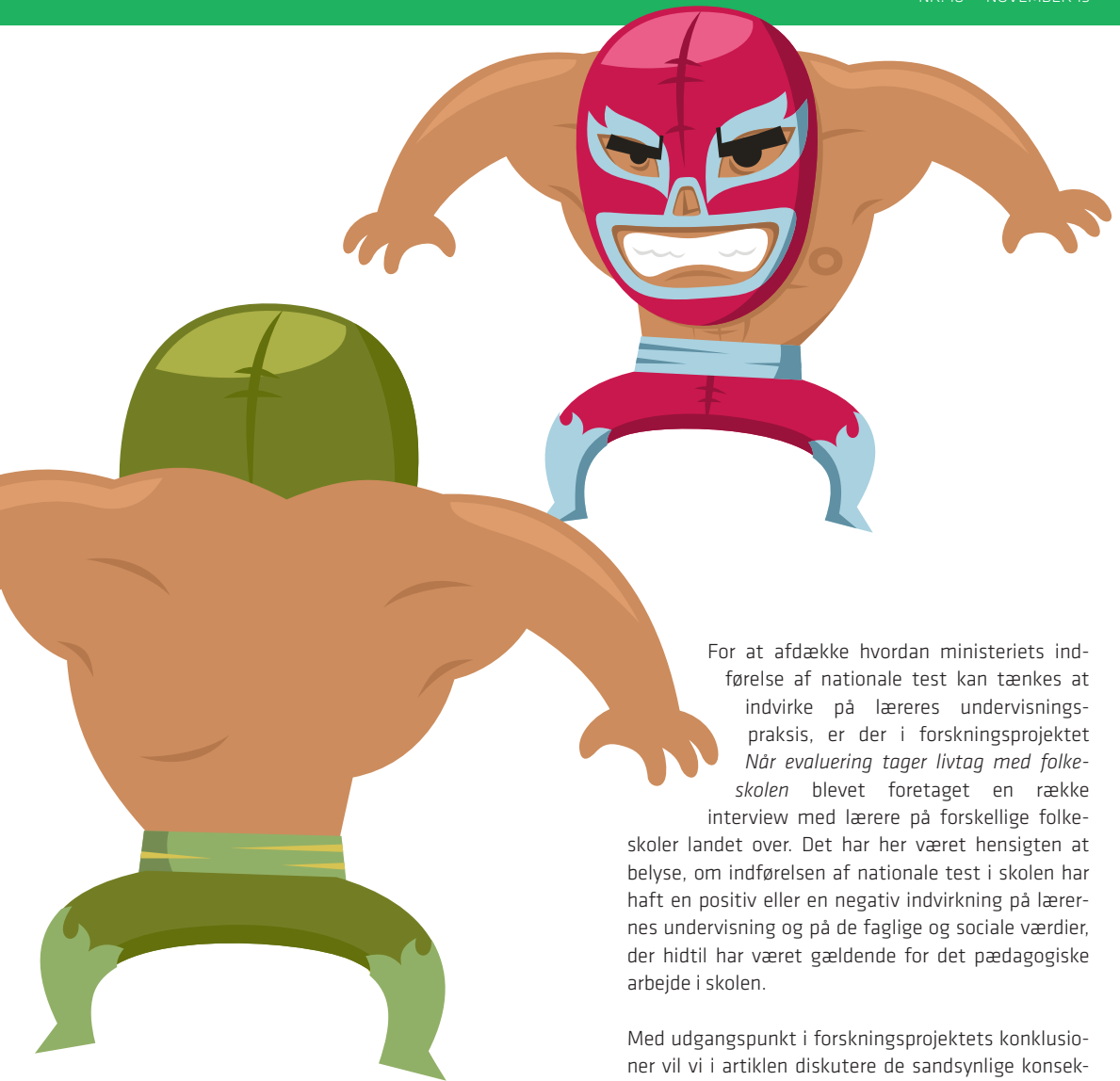
Anja Madsen Kvols
Lektor, Almen didaktik,
Læreruddannelsen i Silkeborg,
VIA UC

Når nationale test tager livtag med folkeskolen

Ministeriet for Børn og Undervisning har varslet et større evaluerings- og følgeforskningsprogram, der skal følge implementeringen af den nye folkeskole-reform. Sker der ikke fremskridt på skolerne inden for de 11 indikatorer, der måles på, skal Undervisningsministeriet gribe ind. Dermed udstikkes med folkeskolereformen en ny ramme for, hvordan der løbende skal evalueres og følges op på folkeskolens udvikling, hvor det forventes, at styrket målstyring i kombination med nationale test fremmer elevernes faglighed.

Efter en redegørelse for programmet vil artiklen med inddragelse af resultater fra forskningsprojektet 'Når evaluering tager livtag med folkeskolen', som indeholder en række lærerinterview, diskutere, hvilken effekt ministeriets program vil kunne tænkes at have på de undervisningsmæssige og didaktiske forhold i skolen.

Ministeriet for Børn og Undervisning har igangsat et evaluerings- og følgeforskningsprogram, der skal følge folkeskolereformens implementering. Ministeriet ønsker med dette initiativ at bidrage med generaliserbar viden om effekten af indsatser og viden i forbindelse med denne implementering, så der opnås størst mulig effekt angående elevernes læring og trivsel. Den første dataindsamling har specielt haft fokus på elevernes trivsel (Undervisningsministeriet 2015a). Af lobemærkningerne fremgår det, at det forventes, at indførelsen af nationale test vil styrke skolernes evalueringskultur og dermed bidrage til fremme af elevernes faglighed.

For at afdække hvordan ministeriets indførelse af nationale test kan tænkes at indvirke på læreres undervisningspraksis, er der i forskningsprojektet *Når evaluering tager livtag med folkeskolen* blevet foretaget en række interview med lærere på forskellige folkeskoler landet over. Det har her været hensigten at belyse, om indførelsen af nationale test i skolen har haft en positiv eller en negativ indvirkning på lærernes undervisning og på de faglige og sociale værdier, der hidtil har været gældende for det pædagogiske arbejde i skolen.

Med udgangspunkt i forskningsprojektets konklusioner vil vi i artiklen diskutere de sandsynlige konsekvenser af undervisningsministeriets initiativ. Men først en redegørelse for folkeskoleinitiativet.

Folkeskolereformens omdrejningspunkt: Nationale mål og operative resultat-mål

I 2014 lancerer Undervisningsministeriet en ny folkeskolelov. Her er de karakteristiske træk ved loven dels betoningen af målstyret undervisning, dels ønsket om indførelse af tre overordnede nationale mål for folkeskolen. De nationale mål skal, som det hedder "[...] bidrage til at sætte en klar retning og et højt fælles ambitionsniveau for folkeskolens udvikling og sikre klare rammer for en løbende og systematisk evaluering" (Undervisningsministeriet 2013, 2). Det fremgår, at de overordnede målformuleringer skal være: (1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så

dygtige, de kan, (2) Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater, (3) Tilliden til og trivsel i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis (Undervisningsministeriet 2013, 2). Endvidere fremgår det, at det faglige løft af skolen skal opnås gennem målrettet og -styret pædagogik baseret på viden om, "hvad der virker". Som noget nyt operationaliseres målene i nogle få kvantificerbare nationale resultatmål, som skal opgøres på nationalt niveau, kommunalt niveau, skole- og klasseniveau samt på den enkelte elevs niveau. Resultatmålene skal her udgøre det centrale omdrejningspunkt for regeringens dialog med folkeskolens parter i forhold til elevernes faglige udvikling (Undervisningsministeriet 2013, 22).

De nationale måls operative resultatmål lyder sådan:

1. **Mindst 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.**
2. **Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.**
3. **Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.**
4. **Elevernes trivsel skal øges.**

(Undervisningsministeriet 2013, 23).

I et interview i tidsskriftet *Folkeskolen* fremhæver Christine Antorini ideen om målstyring som det vigtige nye i reformen. Hun ser folkeskolereformen som en læringsreform, hvor "[...] det, der over-hovedet er det vigtigste, og som er blevet diskuteret mindst i offentligheden, det er hele det pædagogisk-didaktiske fundament, vi har lagt med den læremålsstyrede undervisning" (Olsen 2015a). Samme grundtanker udtrykker departementschef i Undervisningsministeriet Jesper Fisker, der på Sophia-konferencen Spørgetid i 2015 har kaldt reformen intet mindre end "en kulturrevolution, en læringsrevolution" (Olsen 2015b). At reformen signalerer en ændret undervisningsfilosofi ses ved, at det er hensigten med den læringsmålsstyrede undervisning at flytte fokus fra undervisningens indhold til undervisningens resultater i form af elevernes læringsudbytte. Fremover bliver

succeskriteriet ikke længere, om læreren har undervist i emnet, men om der er kommet den forventede læring ud af det – dvs. om de mål, som politikerne har udstukket, er nået. Her udgør de præciserede og forenklede *Fælles Mål* – jf. Undervisningsministeriets Vidensportal – pejlemærkerne for læreprocesserne. *Fælles Mål* er dermed ophøjet til styringsredskab.

Evalueringskultur: Nationale test og faglige resultater

Et yderligere element i den nye folkeskolereform, som bør fremhæves, er den centrale placering, de nationale test har fået i skolen. De nationale test blev indført med folkeskolereformen i 2006 som et pædagogisk værktøj til at "sikre faglige fremskridt for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til den enkelte elevs særlige evner" (Undervisningsministeriet 2006, 13). Med den nye reform er de nationale test nu blevet koblet til *Fælles Mål*, så de fremover kan anvendes som redskab til vurdering af elevernes kompetenceniveau og faglige progression i forhold til en række på forhånd fastlagte faglige kriterier – svarende til *PISA*-kategoriseringerne (Undervisningsministeriet 2013, 23). Danske skoleelever skal hertil tage ti obligatoriske test i løbet af deres skoleforløb. Ifølge nydanelsen *Den årlige skriftlige statusreddegørelse for folkeskolen* fra Kontoret for Grundskolepolitik er det ikke mindst vigtigt gennem de nationale test at afdække fremdriften på de enkelte skoler i forhold til de nationale mål. Sker der ikke fremskridt på skolerne inden for de 11 indikatorer, der måles på, skal Undervisningsministeriet gribe ind: "Deal'en er, at hvis I leverer på målene, så blander vi os ikke i, hvordan I gør det. Men vi kommer efter jer, hvis I ikke leverer på målene", udtaler undervisningsministeriets departementschef Jesper Fisker (Olsen 2015b). Hermed introduceres med folkeskolereformen en ny ramme for, hvordan der løbende skal evalueres og følges op på folkeskolens udvikling – såvel nationalt som lokalt. Med skolereformen kommer dermed ikke blot styringsmæssige, men også ansvarlighedsmæssige – eller med en term lånt fra amerikansk uddannelsestænkning; *accountability*mæssige – elementer til at spille en ikke uvæsentlig rolle i undervisningen, sådan som det også påpeges af Jens Rasmussen i bogen *Folkeskolen efter reformen* (Rasmussen 2015, 27).

Hovedessensen i accountabilitytænkningen handler nærmere bestemt om, at man bliver sanktioneret for ikke at opnå tilfredsstillende elevresultater set i forhold til de mål, der opstilles fra centralt politisk hold. Tankegangen i accountability-systemet er, at det ene niveau lægger rammerne for det næste og så fremdeles, og at alle kan holdes ansvarlige hele vejen ned i systemet med henblik på at forbedre elevernes resultater. Det gør udmøntningen af, hvad der skal forstås som "resultater" helt central. Her er der ingen tvivl om, at regeringen især vil anvende de nationale test i dansk/læsning og matematik som barometer for, om skolen fagligt bevæger sig i den rigtige retning. Der bliver dog også skelet til elevernes sociale kompetencer, men det er det faglige, der tæller. Landsresultaterne for de nationale test fra skoleåret 2014/2015, også kaldet den nationale præstationsprofil, er netop blevet offentliggjort. 2015-statusregørelsen viser et fald i dansk/læsning og en fremgang i matematik, engelsk og biologi. I fysik/kemi og geografi ses ingen udvikling i tallene (Undervisningsministeriet 2015b).

Ifølge Ministeriet for Børn og Undervisning, *Kontoret for Analyse og Implementering*, skal et større evalueringsprogram – suppleret med følgeforskning – følge fremdriften i implementeringsindsatsen med henblik

på opfyldelse af de politisk fastsatte mål. En første evaluering af skolereformen er blevet gennemført af *Rambøll Management Consulting* i 2013. Her har man undersøgt, om de nationale test som pædagogisk værktøj har styrket skolernes evalueringskultur og elevernes faglige niveau. Rambøll er i rapporten (Rambøll 2013) forsigtig med at drage nogle entydige konklusioner. I rapporten hedder det fx, at det på baggrund af tilgængelige data ikke har været muligt at finde nogen overbevisende sammenhæng mellem evalueringskulturen på skolerne og elevernes faglige resultater (Rambøll 2013, 114).

Evalueringskultur og formålsparagraf

Nu er ét evalueringskultur og testresultater, noget ganske andet er spørgsmålet om, hvad det betyder for lærernes undervisning og for de faglige og sociale værdier, der hidtil har været gældende for det pædagogiske arbejde i skolen. Her har flere været inde på, at evalueringstanken og ideen om obligatoriske nationale test ikke blot vil have en negativ indvirkning på de faglige og sociale værdier i skolen, men at indvirkningen vil være så massiv, at den kommer i direkte strid med de idealer for undervisning, som er nedlagt i folkeskolens formålsformulering. I folkeskolens formålsformulering indgår et umiskendeligt ideal om dannelse. Det frygter mange vil gå fløjten.

Men nu er det netop som et bidrag til en undersøgelse af denne påstands bærekraft, forskningsprojektet *Når evaluering tager livtag med folkeskolen* skal ses. I projektet søges det for første gang ved en række lærerinterview belyst, om lærerne har ændret deres undervisningspraksis i kølvandet på indførelsen af den nye evalueringskultur i skolen.

Når evaluering tager livtag med folkeskolen

Fra departementschef Jesper Fisker lyder det om den nye undervisningsreform: "Hittet er, at det kan være som yin og yang. At vi kan reparere de dårlige ting i skolen uden, at det gode forsvinder. Budskabet er, at det er muligt [...] Håbet er, at den bedre kan bryde den negative sociale arv og bringe antallet af dårlige læsere ned, *uden at sætte dannelsen overstyr*" (Olsen 2015b, min fremhævelse). Spørgsmålet er, om der er nogen støtte for et sådant håb.

Nu synes de resultater, vi er nået frem til i vores projekt, ikke at give nogen grund til optimisme. Ganske vist er vores projekt blot baseret på interview af 80 folkeskolelærere, hvorfor det naturligvis ikke endegyldigt kan besvare dannelsesspørgsmålet. Men hvis vi sammenholder dem med forskningsresultater fra USA – nogle afgørende danske resultater foreligger endnu ikke – vil vi kunne give vores projektresultater en rimelig tolkningsbaggrund. Det har vi i hvert fald benyttet os af i projektet.

Nuligner det amerikanske undervisningssystem ganske vist ikke det danske, men alligevel vil resultaterne fra USA kunne give os et præj. Her har test, evaluering og faglig opstramning længe udgjort fundamentet i det amerikanske undervisningssystem. Faktisk er de på det punkt omkring fyrré år forud for os. Men her har reformerne medført store ændringer, også ændringer, der har fået administratorer, lærere og elever til at ændre adfærd i en retning, selv reformernes fortalere finder afgørende uheldig. Lærerne underviser i dag på en anden og langt mere indsænvret, instrumentel måde nu, hvor de er bekendt med ånden i de forskellige tests og med, hvad resultaterne bliver brugt til. Det er blevet dokumenteret gennem en efterhånden righoldig forskningslitteratur (fx Biesta 2011; Ravitch 2013; Nichols,

Glass & Berliner 2012; Darling-Hammond 2013, 2014; Amrein-Beardsley 2014; Farley 2009). Alt dette harmonerer dårligt med et dansk dannelsesideal. Det kan i øvrigt nævnes, at Rambøll-rapporten (2013) med reference til tilsvarende amerikanske forskningsstudier påpeger, at overdreven fokus på den styringsmæssige dimension i forbindelse med udformningen af test vil kunne komme i modstrid med intentionen om at bruge testene som pædagogisk redskab (Rambøll 2013, 122).

Det er især i lyset af disse amerikanske erfaringer, projektet *Når evaluering tager livtag med folkeskolen* skal ses. Projektet er en udløber af et forskningsprojekt støttet af Forskningsrådsmidler i 2005 og igen i 2007-2008, som bl.a. omfattede en række studier af det amerikanske skolesystem. Og det er, som sagt, særligt i lyset af de amerikanske erfaringer projektet skal ses. Således har vi bl.a. i vores interviewguide hentet inspiration i nyere amerikansk forskning.

En gennemgang af udskrifterne fra de mange interview af de danske lærere viser, at lærerne generelt ikke er imod evaluering, heller ikke ideen om test i skolen. Data fra forskningsstudiets første interviewrunde (2006-2007) viser, at der blandt lærerne fra starten har været en positiv holdning til, at evaluering er blevet sat på den politiske og pædagogiske dagsorden (Schou, Hvidberg & Kvols 2009; Schou 2009; Schou 2013). Men samtidig har man forholdt sig skeptisk til de nationale test som evalueringsmetode. Allerede fra starten har de interviewede lærere givet udtryk for, at de anvender tid på at træne i selve testformen med henblik på at ruste eleverne til at kunne klare testen bedst muligt. Herudover har de interviewede lærere næret frygt for, at de nationale test vil kunne komme til at influere på læreres didaktiske valg, når det kommer til undervisningens indhold og metode – i stil med den praktisering af 'teaching-to-the-test', som amerikansk forskning har givet solid evidens for (Biesta 2011; Ravitch 2010; Nichols, Glass & Berliner 2012; Braun 2004; Jones, Jones & Hargrove 2003). Hvorvidt den danske folkeskoles dannelséstænkning kendetegnet ved demokratiske undervisningsformer og elevmedbestemmelse vil komme under pres og blive underprioriteret, har ligeledes været en af læ-

ernes bekymringer fra starten. Mere optimistiske røster blandt lærerne har dog udtrykt håb om, at de nationale test kan anvendes som et frugtbart evalueringsskredskab. Efter en 3-årig periode med fuldt implementerede obligatoriske nationale test viser vores data, at de færreste af de interviewede lærere mener, at de nationale test bidrager kvalificerende til indsigt i den enkelte elevs faglige niveau og udvikling. I bedste fald betragtes de nationale test blot som endnu en række test i rækken af undervisningsevalueringer, hvor de i øvrigt giver udtryk for, at de tillægges egne, selvvalgte evalueringsmetoder langt større vægt end resultaterne fra de nationale test. Ser man nærmere efter i interviewsvarene, indrømmer de dog også, at de, når de nu er påtvunget de nationale test, er optaget af, hvor godt eleverne klarer sig i disse test. Da lærerne føler, testene er omgærdet med en vis etos og opmærksomhed blandt politikere og administratorer og i den almene offentlighed, føler den enkelte lærer sig nødsaget til at arbejde frem mod at opnå et godt resultat for sin klasse.

Til illustration af ovenstående resumé af interviewsvarene gives her et par eksempler på lærerreaktioner:

"Man kommer til at give køb på meget af det, som vi gerne vil lære eleverne også. Jeg vil rigtig gerne lære mine elever selv at tage ansvar og selv at kunne styre forskellige, små projekter og arbejde med projektarbejdsformen. (...) Og det vil man måske ikke turde lige så meget, fordi man også godt ved, at jamen der står... lige om lidt så bliver de testet - ikke i deres samarbejde, om de er dygtige til det, og om de kan tage ansvar - men om de nu har lært dét, vi nu har... (...) Alle de ting, man ikke lige kan måle på, giver man køb på."

"Vi vil jo gerne gøre vores børn så dygtige til den type prøver som muligt, og sådan nogen prøver kommer til at styre meget, ikke, og jo flere test man får ind, jamen øh, jo mere tror jeg på, at man lader sig styre. Jamen selvom jeg nu siger, jamen det gør jeg ikke, men det kommer jeg til, tror jeg (griner), fordi man vil jo gerne have, at børnene klarer sig godt, og man vil gerne hjælpe dem til at klare sig godt."

Udsagnene er typiske. Stort set alle lærere beretter om, hvordan de i forskelligt omfang lader testene influere på undervisningen - såvel på indhold som form. Men det vil sige, at de netop praktiserer den 'teaching-to-the-test', som den amerikanske forskning har påvist. Ud over ønsket om at eleverne klarer sig godt, føler mange lærere tillige et vist pres for at opnå gode resultater. De føler sig med andre ord styret, overvåget og kontrolleret:

"Jeg har været lærer i ganske mange år, og hvis jeg sådan tænker tilbage, så det, der slår mig mest, er jo egentlig, at pistolen i dag er drejet meget meget rundt. Da jeg startede med at være lærer, kunne man spørge eleverne: Hvad kan I? Eller: Kan I noget? Og man kunne kigge lidt bebrejdede på forældrene. I dag er det fuldstændig omvendt. Nu er verden pludselig blevet sådan, at det er os, der skal stå til ansvar for alting. Det kan jeg se sådan på den lange bane."

"Så uanset, hvad de nationale test indeholder, så det at de kommer, og nu skal vi måles, og vores skoleleder kommer til at se resultaterne. Det kan gøre, at vi begynder at presse eleverne med alle mulige mærkelige ting, som vi tror, skal testes i de nationale test. Altså, der kan være rigtig meget 'wash-back' på undervisningen, som egentlig ikke har ret meget med de nationale test, men bare det, at der kommer den her prøve. Man kan blive bange og hængt ud."

Det, at de mange test får en utilsigtet indvirkning på indhold, undervisningsformer og målsætning i skolen, kendes fra USA som den såkaldte wash-back effekt: Selvom de danske lærere på ingen måde nærer nogen ambition om at indsnævre curriculum og træne elever i testformen, bliver det en afledt effekt af ønsket om og presset for, at eleverne skal klare sig godt i testene. Lærerne nærer da også derfor en bekymring for, om de nationale test er med til at erodere deres fag- og selvforståelse. Især i studiets seneste datamateriale findes der en række eksempler, hvor lærerne giver udtryk for, at de lidt efter lidt mister det didaktiske råderum. De føler sig i stadig stigende grad koloniseret af udefrakommende agenter.

Målstyring og stigende instrumentalisering

I USA lægges der hverken fra politisk eller administrativt hold skjul på, at test skal fungere som et effektivt styringsredskab til sikring af, at de undervisningsmål, man fra politisk og administrativt hold har sat sig, bliver indfriet både på elevniveau, på lærerniveau, på skoleniveau og på nationalt og føderalt niveau.

Selve det, at der anvendes evaluering i undervisningen, kritiseres ikke som sådan af de amerikanske uddannelsesforskere. Det, der derimod kritiseres skarpt fra forskerhold, er den filosofi, der ligger bag den udstrakte brug af high-stakes-testning, dvs. testning, hvor sanktionssystemer knyttes til testene. Det medfører, at der *udelukkende* fokuseres på testresultaterne med kraftig indvirkning på undervisningen. High-stakes-testning gør ikke eleverne fagligt klogere, lige så lidt som det medfører, at afstanden mellem de forskellige sociale grupper mindskes. Det viser forskningen.

I Danmark har man ikke hidtil gjort anvendelse af high-stakes-testning. Men bortset fra at man ikke opererer med økonomiske incitamenter, peger den nye reform i Danmark i betænkelig grad i den retning. Det er tydeligt, at der i reformen adapteres samme styringsmæssige logik: Dels udgør de nationale måls operative resultatmål det centrale omdrejningspunkt for evalueringen af folkeskolens udvikling, og dels kombineres de nationale test med faste standarder i form af Forenklede Fælles Mål. Disse tiltag er samlet set udtryk for en øget styrings- og accountability-orientering med det – synes det – uundgåelige resultat, at der finder en indsnævret instrumentalisering sted af hele det pædagogisk-didaktiske felt, som er fremmed for den dannelsesorientering, vi finder i folkeskolens formålsformulering.

Det forekommer problematisk af flere grunde:

For det første viser Rambølls evaluering – i lighed med international forskning – at der ikke kan dokumenteres nogen overbevisende sammenhæng mellem evalueringskulturen og elevernes faglige resultater.

For det andet viser vores undersøgelse, at der allerede inden den nye reforms indførelse kan spores en tendens til, at danske læreres didaktiske valg bliver påvirket af den øgede styring, der er fulgt med indførelsen af de nationale test i 2006, hvilket allerede har sat almindelsen under pres.

For det tredje medfører de nationale test – i kombination med Forenklede Fælles Mål – at der kommer et øget pres på lærerne med reduktion af det didaktiske råderum til følge.

Dermed synes de nationale test i endnu højere grad end tidligere at tage livtag med folkeskolen.

Litteratur

- Amrein-Beardsley, A.: *Rethinking Value-added Models in Education: Critical Perspectives on Tests and Assessment-Based Accountability*, New York: Routledge 2014.
- Biesta, G. J. J.: *God uddannelse i målingens tidsalder: Etik, politik, demokrati*, Aarhus: Klim 2011.
- Braun, H.: *Reconsidering the Impact of High-Stakes Testing*, *Educational Policy Analysis Archives*, Vol. 12. No. 1 2004.
- Darling-Hammond, L.: *Getting Teacher Evaluation Right: What Really Matters for Effectiveness and Improvement*, New York: Teachers College Press 2013.
- Darling-Hammond, L.: *Testing To, and Beyond, the Common Core*, 2014. Kan findes på <http://www.naesp.org/principal-januaryfebruary-2014-assessments-evaluations-and-data/testing-and-beyond-common-core>.
- Farley, T.: *Making the Grades: My Misadventures in the Standardized Testing Industry*, PoliPoint Press 2009.
- Jones, M. G., Jones, B. D. & Hargrove, T.: *The unintended consequences of high-stakes Testing*, Rowman & Littlefield 2003.
- Kvols, A. M., Schou, L. R., Haubro Raalskov, A. M., Andersen, M. & Hvidberg, C.: *Har de nationale-le test styrket skolernes evalueringskultur og elevernes faglige niveau? Unge Pædagoger* nr. 3, 2012, 30 - 37.
- Nichols, S. L., Glass, G. V. & Berliner, D. C.: *High-stakes Testing and Student Achievement: Updat-ed Analyses with NAEP Data*, *Education Policy Analysis Archives* Vol. 20 No 20 2012.
- Olsen, J. V.: *Antorini: Folkeskolereformen er en læringsreform*, *Folkeskolen* nr. 9, 2015(a), 18 - 19.
- Olsen, J. V.: *Departementschef om reformen: Slå koldt vand i blodet*, *Folkeskolen* 30.9. 2015(b). Kan findes på adressen: <https://www.folkeskolen.dk/571590/departementschef-om-reformen-slaa-koldt-vand-i-blodet>.
- Rambøll: *Evaluering af de nationale test i folkeskolen*, København: Rambøll 2013.
- Rasmussen, J.: *Folkeskolereformen 2014*, i Rasmussen, J., Holm, C. & Rasch-Christensen, A. (red.): *Folkeskolen - efter reformen*, København: Hans Reitzels Forlag 2015.
- Ravitch, D.: *The Death and Life of the Great American School System: How Testing and Choice are Undermining Education*, New York: Basic Books 2010.
- Ravitch, D.: *Reign of Error: The Hoax of the Privatization Movement and the Danger to America's Public Schools*, New York: Alfred A. Knopf 2013.
- Schou, L. R., Hvidberg, C. & Kvols, A. M.: *Standardiserede test og evalueringer i folkeskolen: Dan-ske læreres erfaringer*, *Bedre Skole* nr. 2, 2009, 19 - 23.
- Schou, L. R.: *Danish Teacher Attitudes towards National Student Testing: A Comparison between NCLB and Danish National Testing Standards*, i Sharpes, D. (ed.): *Handbook on International Studies in Education*, Charlotte, NC: Information Age Publishing 2009.
- Schou, L. R.: *Test, dannelse og faglighed*. *Kvan* nr. 96, 2013, 96-106.
- Undervisningsministeriet: *Bilag 2. Kravspecifikation og testafvikling*, København: Undervisningsministeriet 2006.
- Undervisningsministeriet: *Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen*, København: Undervisningsministeriet 2013. Kan findes på adressen: <http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Folkeskolereformhjemmeside/2014/Oktober/141010%20Endelig%20aftaletekst%207.6.2013.pdf>
- Undervisningsministeriet: *Trivsel i folkeskolen, 2015*, København: Undervisningsministeriet 2015(a). Kan findes på adressen: http://uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF15/Juni/150617%20Notat%20Resultater%20fra%20trivselsmaalingen%20med%20tabeller%202015_FINAL.pdf
- Undervisningsministeriet: *National præstationsprofil - de nationale test*, København: Undervisningsministeriet 2015(b). Kan findes på adressen: <http://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Elevplaner-nationale-test-og-trivselsmaaling/Nationale-test/Testresultater/National-praestationsprofil>